

FODRÁSZ UJSÁG

FODRÁSZOK ÉS BORBÉLYOK SZAKKÖZLÖNYE.

A BUDAPESTI BORBÉLY-, FODRÁSZ- ÉS PARÓKAKESZITŐ-IPARTESTÜLET TULAJDONA ÉS HIVATALOS LAPJA.
Az ipartestület tagjai a lapot díjmentesen kapják.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 „
Negyedévre	2 „
Egyes szám ára 40 fill. Kapható a kiadó-hivatalban.	

Felelős szerkesztő:

PAULIK JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG: VII., Izabella-utca 27/a, ahová a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény küldendő.

KIADÓHIVATAL: VII., Vörösmarty-utca 17., ahová minden pénzküldemény és a lapra vonatkozó felszólamlások intézendők.

Megjelenik minden hó 1-en és 15-én.

Az ipartestület telefonszáma: 83—13.

Meghívó.

A testületi előljáráóság f. é. december hó 10-én (csütörtökön) d. u. 5 órakor saját helyiségében (VII., Csengery-utca 15.) a testületi ház felavatása céljából

diszkozyűlést

tart, a melyre a testület tagjait ezennel van szerencsénk tisztelettel meghívni.

Budapesten, 1908. december hó 1-én.

Könyves Kálmán s. k. **Joszt Péter** s. k.
test. jegyző. test. elnök.

Vasárnapi munkaszünet.

(P.) Nagy érdeklődéssel vannak szaktársaink a vasárnapi munkaszüneti törvénytervezet iránt, sőt a többség bizonyos türelmetlenséggel viselkedik s a tett intézkedéseket kevésnek s a célnak megfelelőnek nem tartják.

Szaktársaink felvilágosításául s megnyugtatósául szükségesnek tartjuk a száraz tények felsorolásával a hű képet feltárni.

A türelmetlenség fokozására szolgált az, hogy a mult héten egy küldöttség járt a kereskedelemügyi államtitkárnál a teljes vasárnapi munkaszünetet kérve. Nem kell mindjárt azt hinni, hogy a törvényalkotások a küldöttségek szép és színes frázisából szülemenek. Mert hiszen az ilyesmik eredménye rendszeren csak az, hogy a deputációs férfiak egy eleven kormány férfit láttak, sőt kezet is fogtak, mire még az unokák is büszkén hivatkozhatnak. (Éljen!) Szabad vélemény nyilvánításnak gátat vetni ép oly izléstelenség volna, mint a kisebbségnek nézetét, vagy mondjuk, meggyőződését a többségre oktroálni, mert ez nem parlamentáris s nem is szokásos. Azért a küldöttség ne szolgáljon

mumusul, hanem csak tegyen bizonyoságot arról, hogy akkor, mikor nem csak saját érdekeinkről, hanem iparunk jövőjéről van szó, még akkor sem értünk egyet.

A kérdés fontosságára való tekintettel testületünk előljáráósága közgyűlést hívott egybe, ez a közgyűlés jogánál fogva utasítást adott az előljáráóságnak s az ily értelemben el is járt. Az előljáráóság felterjesztést intézett Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszterhez, melyben a többség álláspontját kifejtette. E memórumban a testület kijelentette, hogy a teljes vasárnapi munkaszünetet óhajtók, veszedelmes és tulzott kivánságával vitába elegyedni nem akar, csak pusztán reá mutatott azon tagadhatatlan tényre, hogy a mai társadalmi berendezkedés és szokások mellett a fodrászmunkát már ezen vérré vált társadalmi szokás szempontjából sem volna tanácsos beszüntetni, szociális és humánus szempontból pedig egyenesen bűn volna annak beszüntetése akkor, ha tudjuk, hogy csak itt a fővárosban százakra megy azon borbély- és fodrász kismesterek és segédek száma, a kik a maguk és családjuk fenntartására szükséges szerény anyagi eszközöket kizárólag a szombat esti és vasárnapi munkával, illetőleg kisegítéssel szerzik meg.

Kifejtette a testület, hogy mily káros és veszedelmes a fodrásziparosokra a törvénytervezet 2-ik §-ának azon intézkedése is, a mely szerint az ipari munka az iparos lakásán (ujabban a zárt üzletben is) vasárnap is folytatható.

A törvénytervezet 18-ik §-ának, a munkásoknak kárpótlásul nyújtandó pihenő napról felvilágosította a testület a minisztert, hogy a borbély- és fodrászmunkások a hétköznapi munkaidő alatt nem végeznek folytonos ipari munkát, hanem ilyenek hiányában igen bő alkalmuk nyílik a pihenésre, a mely időt önművelődésre, olvasásra, vagy tovább-

Értesítés. Szövetkezetünknel minden olcsóbb, mint bárhol. Nagy választék illatszerekben, szappanokban, fejmosóvizekben, stb. Acélárukban **ujdonságok:** Francia és solingeni borotvák (Pollárt-féle kezeléssel) hozzávaló fenőszijak, zajtalan ollók, stb.

képzésre használhatják fel, és ha dolgoznak is, akkor sem végeznek sem testileg, sem szellemileg megerőltető munkát. Magán és családi ügyeik elintézésére avagy szórakozásra pedig teljesen elégséges — a vasárnap délutáni szünet mellett — azon idő, a mely részükre a szabad egyezkedésből kifolyólag eddig is kijárt.

Végül a közgyűlés nevében kérte a ministert, hogy a productiv iparágaktól teljesen elütő természettel és fényűzési jelleggel bíró borbély- és fodrász-ipar különleges helyzetére való tekintettel, de minden esetre az ezen iparral foglalkozók összességére egyöntetűen és kivétel nélkül a jelenlegi állapotot továbbra is fenntartsa.

Ezen felterjesztés bizonyosságot tesz arról, hogy a testület a közgyűlés utasításának megfelelt s ha nem is előszóval — ami ugyan a mérvadó helyen nem sokat számít — adta elő kérését és kivánalmát, de ott, a hol a törvény készül figyelembe fog részesülni, annál inkább is, mert a testület, mint erkölcsi társulás, a többségi elv jogainak tiszteletben tartása alkotmányos és parlamentáris forma mellett, az őt megillető tiszteletben és figyelemben részesül s kell is, hogy részesüljön.

Hogy két táborra oszoltunk, annak — legyünk őszinték — rugója volt, hogy a kissebbség sérelmesnek tartotta a hétköznapi szabadnapot. Fodrász körökben közismert tény, hogy a gyönyörűen hangzó szociális és humánus elv, melyet a pergő és dörgő nagy dob oly leleményesen hangoztat nem más, mint az ezen sérelmes rendelkezés ellen való állásfoglalás.

A többség az őszinteség álláspontjára helyezkedett s úgy önérdékének, mint a közérdeknek bátran kifejezést mert adni. Ezzel a szakma érdekét is védte s védte a munkások érdekét is, ha ugyan ők, mint fodrászok akarják a jövőben is kenyérüket megkeresni.

A törvényhozás szaktanácsa a törvénytervezetet már is módosította. Módosította a kimenő paragrafust is már akként, hogy az új 24. §-ba már csak két hetenkénti szabad napról beszél. Tehát már is enyhült a méregfog.

Szterényi József államtitkár pedig éppen a deputáció olcsó babérain pihenő küldöttségnek jelentette ki, hogy a fodrászok vasárnapi munkaszünete, a törvény életbeléptetése után kibocsájtandó minis-teri rendeletben lesz szabályozva. Tehát úgy, mint eddig — iparunk speciális viszonyára való tekintettel — helyesen és igazságosan külön elbirálásban fogunk részesülni.

Ott, a hol nyugodt tárgyilagossággal és kötelességgel kezelik az iparosság ügyeit, ott helyesen

fogják fel iparunk létérdekének kérdését. Mi — a többség — tehát nyugodtan nézhetünk a jövő elé, annál is inkább, mert a közgyűlés utasítása a testület előjáróságára s elsősorban az elnökségre nézve nem csak kötelesség, hanem becsületbeli kérdés s ösmerjük őket annyi embernek, hogy annak megfelelni nem csak tudnak, de akarnak is.

Végül veszedelmes pontra akarok reámutatni: a közgyűlöletnek örvendő fürdőügyre. Szeretett jó polgármesterünk *Bárczy Benő* a mellett foglalt állást — ő tudja miért — hogy a fürdők kivétesse- nek a munkaszünet alól. Ha kettő veszekszik a harmadik lakik jól. Ne legyünk mi azok az elmaradott emberek, hanem közös erővel a közös ellenség ellen foglaljunk állást, ez volna méltó iparunk intelligenciájához és humánus meggyőződéshez.

Ha a tényleges ellenség ellen állást foglalunk, akkor nyert ügyünk van s hogy az legyen, arra kapható minden józanul gondolkozó, becsületes fodrász-mester.

Nyílt levél

Held József szaktársamnak.

Tehát vajudott a hegy! és egeret szült.

Ez legyen az a lesújtó villám, a mely a vasárnap imádókat egy csapással a földszinéről elpusztít. Nem, ez csak vak töltés volt.

Kár a papirosért, kár a sok fáradtság és gondért, melyet ezen cikk írására fordított.

Tessék elhinni, egy ipari mozgalom vezetéséhez, akár szóbelileg, akár a cselekvés vagy irodalom terén, nem elég, hogy az ember Hókáson született.

Továbbá az ellenfél nézetét higgadtan megbirálni és annak a véleményének kifejtését ép oly jogosultnak tartani, mint tulajdon magamét, ehez egy bizonyos foku intelligencia szükségeltetik, a melylyel sajna, nem minden szaktárs rendelkezik.

A cikk lényegére térve, Held ur első kirohanását a belvárosiakon kezdi, lehet, hogy az érdek körében elég há-
1 ás téma, de általában már nagyon kopott ütő kártya. Helytelenségét többek közt azzal is megcáfolhatnám, hogy akár 10 belvárosi szaktársak üzletét Held uréval felcserélné. A mi pedig a jóllakottságot illeti, én is, mint IV-dik Henrik francia király, szaktársaimnak azért óhajtanám a vasárnapi munkaszünetet megszerezni, hogy a csirkéjét a lehető legkényelmesebb nyugalommal elfogyaszthassa.

Nagy izléstelenségre vall, hogy egy magánbeszélgetés témáját a szaklapban pertraktál. Nem azért, hogy restelkednem kellene miatta, mert nézeteimet nem igen szoktam suba alá rejteni.

Azon nézeten vagyok, hogy minden gondolkodó ember igazat fog adni, ha nem lelkesülhetek olyan bekövetkező állapotért, hogy vasárnaponkénti 3 órai munkáért, 3 hétköznapon át egy-egy munkaerőt nélkülözök, vagy egy negyedik segédet beállítsak. Eltekintve a több kiadástól — mert a negyedik segéd csak behozna valamit — de tekintettel voltam a segédeimre, és azt beszéd közbe hangoztattam is,

BALASSA és TÁRSA **hygienikus fodrász fehérnemű kölcsönző vállalata**
Budapest, VI., Andrassy-ut 50. szám. — Telefon 83—16.

Legfinomabb fehérneműek, pontos kiszolgálás, rendkívül mérsékelt árak. — Szükség esetén kérjen ajánlatot.

hogy a míg 4 dik segédre okvetlen szükség nem lesz, nem alkalmazok, mert akkor a borraló nem 3, hanem 4 részre osztódna, és azt segédeim is belátták, hogy az részükre előnyösebb, ha az új rendelet életbe lép, hogy az üzletet vasárnap csak 9 órakor nyitjuk, és így 3 óránál tovább nem dolgozván, hetenkint csak egy fél hétköznapra tarthatnak igényt.

Ezzel én semmiféle paktumot kötni nem kívántam; senkit elveinek feladására nem kényszerítettem, ez a helyzetet felismerő és ehhez alkalmazkodó okos emberek közti meg egyezés. Tetszik tudni, olyan Kolumbus tojásforma, a mi Held urnak persze magas volt.

Azon vádra, hogy sem a többség, sem a szakmám érdekével nem törődöm, hanem csak a saját érdekemmel, ez egy relativ fölfogás, a mit Held urnak magyarázni megkísértem.

Hogy jelenlegi állásfoglalásommal nem csak a saját érdekemet keresem, 249 aláírással bizonyíthatom, miután annyian irták alá a vasárnapi munkaszüneti memorandumot. Hogy az még nem a többséget jelenti, nem rajtam mult. Így tehát Held urat is vádolhatnám, mert ön is csak azért kelt oly hévvel a többség védelmére, mert ezen esetben a maga legegyénibb érdekével találkozik.

Hogy azonban teljesen szint valljak, én hasznosabb és helyesebbnek találom, ha a magam érdeke mellett inkább a segédeim érdekét védem, kik viszont engem kenyérkeresetben elősegítenek, mintsem hogy azon szaktársak érdekeit támogassam, kik még a betévő falatot is kivennék az ember szájából.

(Felhatalmazom Held urat, hogy ezen kijelentésemme a jövő évi tisztujjításnál mellettem korteskedjen.)

A statisztikát Held ur egyszerűen fölösleges lomnak tekintheti — szegény Kőrösi, talán sírjában is megfordult — annyira fölületesen kezeli, mondván: „A segédi kar harmadrésze a vasárnapi nyitvatartás mellett foglal állást — még eddig egy szállal sem találkoztam — a negyed része a szünet mellett van“.

Hát ezen statisztikája t. uрам ép oly igaz és gyenge mint a számtani tudása. Szolgállok azonban én statisztikával.

A vasárnapi munkaszünet hivei: Az I. ker. 22, II. ker. 20, III. ker. 5, IV. ker. 39, V. ker. 45, VI. ker. 28, VII. ker. 34, VIII. ker. 31, IX. ker. 24 és a X. kerületben 3 szaktárs.

Erre büszkén hivatkoztam az államtitkár előtti felszólalásomban, hogy Budapestnek valamennyi kerülete képviselve van.

Ha annak dacára önök győznek esetleg, egyszerűen úgy veszem, hogy önöknek több volt a szerencsájük, mint nekünk.

Végül hivatkozhatom, hogy már egy pár jóslatom bevált, mint például, hogy szaktársaim egy évig sem fogják az árszabályt betartani, hogy szenykonkurrencia mindig lesz, hogy szaktársaim kényszerítve lesznek nyitás-zárási rendet tartani, stb. Ezen esetben jóslásba nem bocsátkozom, de biztosítom t. szaktársaimat, hogy ha a vasárnapi munkaszünetet életbe nem léptetik, én fogok egy ellenőrző ligát alakítani, a kik sorra járják majd az üzleteket és azon buzgó mestereket, kik csak 5 percig az engedett időn túl dolgoznak, rajta leszünk, hogy a megérdemelt jutalomban részesüljenek.

Réthly.

Borbélyok az államtitkárnál.

E címen jelent meg e hó 21-én egy cikk az összes napilapokban, amely arról értesít bennünket, hogy a borbélymesterek a segédi karral egyetemben küldöttségileg Szterényi államtitkárnál jártak és kérték őt, hogy a teljes vasárnapi munkaszünet a legközelebbi törvényrevízió alkalmával mondassék ki a borbély- és fodrásziparra is, de nagy bölcsen elhallgatták azt, a kik ezen cikket a napilapoknak beadták, hogy ezen kívánság nem a többség kívánsága, sőt ellenkezőleg a többség a leghatározottabban állást foglalt elene, amit egész világosan a legutóbbi rendkívüli közgyűlési határozat is bizonyított, hanem a borbélyoknak csak egy kis része kívánja ezen teljes vasárnapi munkaszünetet.

Ezideig mindig döntő és mérvadó volt a többség akaratára és óhaja, annál is inkább megvoltam lepve, és velem együtt nagyon sokan, amikor ezt a cikket a napilapokban olvasták, mert ez egy valóságos merénylet a kissebbségtől a többség határozata ellen és ami a legfőbb, hogy éppen az előljárósági tagok közül találkozott egy, aki ezen küldöttség vezetője és szószólója volt. Néki mint előljárósági tagnak kötelessége első sorban is a többség határozatát követni, mert a kit a többség választott meg, annak első sorban is a többség érdeke lebegjen a szeme előtt.

Amidőn a teljes vasárnapi munkaszünetet a többség ellenezte, ezt bizonyára nem azért tette, mert nem tudta volna átérzeni annak nagy szociális fontosságát, hanem azért, mert első sorban iparunk speciális mivolta és másodsorban anyagi helyzete azt nem engedi meg, már pedig akármilyen üdvös és kellemes volna egy teljes vasárnapi munkaszünet, ha az a megélhetésünket megnehezíti, igen sok családot egészen tönkre tenne, ezért a legnagyobb energiával vissza kell azt utasítani. Nem vagyunk abban a kellemes helyzetben, hogy mindnyájan két üzletet mondhassunk magunkéknak, hanem igen is rá vagyunk utalva a legtöbben, hogy egy üzlet jövedelméből megéljünk, tehát ezen üzlet jövedelmét ne mi magunk apasszuk meg. Külömben is tudtommal még Angolországban sincs teljes vasárnapi munkaszünet, hanem igenis társadalmilag szervezkednek ott a fodrászok egyes városokban és azok környékén és zárnak vagy nem zárnak vasárnap, ám tudják azt itt is azon üzlettulajdonosok, akiknek a vasárnapi munka nem hiányzik.

Szervezkedjenek bizonyos környékeken, akár bel- akár külvárosokban és ne nyissanak ki vasárnap, de ne kényszerítsék valamennyit abba bele, hiszen ugyanis csak az volna a következménye, hogy az üzletben ugyan nem dolgozunk, de csomaggal a hónunk alatt, járnánk házról-házra, úgy mint az falun szokás, már pedig én inkább dolgozom délig az üzletben, mint csak öt vendéghez is járjak a házhoz. Emlegetik még a társadalmi állásunkat is, hogy az javulna azáltal, hogy vasárnap nem dolgozunk, már pedig én úgy tudom, hogy mindenki társadalmilag azt az állást foglalja el, a melyet ő egyénileg kivív magának, és nem attól függ az, hogy mikor keresi meg a kenyerét, hanem attól, hogy becsületesen szerzi-e azt meg, s különben is nekünk és családunknak első sorban a megélhetés kell, és csak azután következik társadalmi állásunk is.

Müller Károly.

Közgyűlés.

A borbély és fodrász hitel- és áruraktár országos szövetségét november hó 8-án tartotta megalakuló közgyűlését.

Az előkészítő bizottság nevében Flesch Péter bizottsági elnök a következő jelentést tette:

Borotva fenőkövek

legolcsóbban **DEUTSCH és GOLDSCHHEIN** különleges kőraktárában
Budapest, VIII., Aggteleki-utca 21.

Telefon 114—71.

A kövek megvásárlás előtt kipróbálhatók.

Telefon 114—71.

Az országnak különböző részéből több szaktárstól többször érkezett hozzá levél, melyben részükre áruraktár országos szövetkezetnek a létesítésére kérték fel. Minek folytán Váry Gyulával, a ki e téren szakavatottsággal bir, fontolóra vette az ügyet s együttesen abban állapodtak meg, hogy a vidéki szaktársaknak gazdasági érdekei előmozdítására irányuló kérésüknek készséggel tesznek eleget, annál is inkább, mivel élőpélda rá a budapesti helyi raktárszövetkezet, hogy egyesülés által milyen megbecsülhetetlen gazdasági előnyök érhetők el a tagok javára. Egy országos szövetkezetbe való egyesülés által a vidéki szaktársak is olyan gazdasági előnyöket élvezhetnek, mint a fővárosi szövetkezet tagjai élveznek.

Az előkészítő bizottság az országos áruraktár szövetkezet létesítése eeljából a belépésre vonatkozólag néhány ismerős szaktárshoz és néhány ipartestület fodrász szakosztályához felhívást intézett. Minek alapján a felszólított szaktársak az alapító tagok sorába majdnem mindannyian beiratkoztak, úgy, hogy az alakuló közgyűlés megtartását semmi nem akadályozza.

A beiratkozott tagok postai uton, névre szóló meghívó által 10 nappal a közgyűlés előtt meghivatnak. Bejelenti továbbá azt is, hogy a vidéken lakó tagok közül a közgyűlésen való képviseltetésre 89 tag küldött a bizottsághoz írásbeli meghatalmazást.

A közgyűlés tagjai Gergely Lukács (Újpest) indítványára az előkészítő bizottságnak működését köszönetének nyilvánítása mellett egyhangulag tudomásul vette s a közgyűlés vezetésére elnökül Flesch Pétert választotta meg.

Az elnök megállapítja, hogy személyesen jelen van 61 tag, a kik írásbeli meghatalmazással távollevő 89 tagot is képviselnek, ezekután az alakuló közgyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

A közgyűlés jegyzőkönyvének vezetésére Dr. Helényi Imre ügyvédet kérték fel.

Az alapszabályok megállapításánál Váry Gyula indítványozza, hogy az alakuló közgyűlés az alapszabályokat akként állapítsa meg, hogy az országos szövetkezetnek nemcsak borbély- és fodrásziparosok lehetnek tagjai, hanem bárki más is. Az alapszabályok 4. §-ban a szövetkezet üzletágai közé vegye fel a takarékbetéti üzletet is. Ennek az alapelvnek az alapszabályokban való megállapítása szükséges már csak azért is, hogy mód nyujtassék arra, hogy pénzes emberek üzletrészjegyek jegyzésével és takarékbetéteik elhelyezésével a szövetkezet üzleti tőkéje emelkedhessék s a tagoknak lehetővé tétessék az, hogy bármikor kivehető takarékbetéteket gyűjthessenek. A 39-ik §-nál pedig tekintettel arra, hogy a borbély- és fodrászok többnyire szegényebb sorsu iparosok s bármilyen kedvezményt nyujtson is a szövetkezet, egyelőre nem áll módjukban 5—10 üzletrészjegyet jegyezni, már pedig mivel országos intézményről van szó szükséges, hogy annak kormányzásában a vidéken lakó tagok a legtöbb helyet foglalják el, a választmányban, ennél fogva javasolja, hogy a választmányitagság a kötelező 5 üzletrészjegy jegyzéséről 2-re szállíttassék le. A választmányi tagok száma pedig nem 20, hanem 24 rendes és 6 póttagból álljon. Továbbá, ha a közgyűlés az előterjesztett indítványt elfogadja, a szövetkezetnek az 1. §-ban tervbe vett címe megváltoztatandó, megváltoztatandó azért is, mert a budapesti borbély és fodrász ipartestületnek kebelében „Borbély és fodrász“ bekezdés címmel létezik már helyi áruraktárszövetkezet, javasolja tehát, hogy a szövetkezet címe

„Országos borbély és fodrász Áruraktár Takaré- és Hítelszövetkezet“ címen állapíttassék meg.

A 24-ik §-nál Flesch Péter indítványozza, hogy az évi zárszámadásnak a felügyelő bizottság elé való terjesztésének ideje február 1 helyett március 15-éig állapíttassék meg.

A 27. §-nál Villó János indítványozza, hogy mivel a zárszámadásnak a felügyelő-bizottság elé való terjesztésének ideje az év március 15-éig állapított meg; szükséges, hogy a közgyűlés határnapja úgy állapíttassék meg, hogy a felügyelő-bizottság ülésének megtartásától kezdve a közgyűlésig legalább 14 napi határidő legyen, kimondandó volna tehát, hogy a közgyűlés az év első negyedében tartandó meg.

A 34. §-nál Payer Lajos indítványozza, hogy az igazgatóság tagjainak száma nem 4—10, hanem 4—12-ben állapíttassék meg.

(Folyt. köv.)

Az osztrák fodrászmesterek kongresszusa.

(Folytatás.)

Az eddig említett ünnepek lefolyása után szeptember 1-én végre megkezdte működését az osztrák fodrászmesterek III-ik kongresszusa is. A tanácskozás az Alsó-ausztriai iparegyesület nagytermében folyt le. A tanácskozáson több mint 200 küldött jelent meg Ausztria minden tartományából és városból. A külföldi államok közül képviseltette magát a kongresszuson: Poroszország, Bajorország, Norvégia, Svájc és Horvátország, Magyarország nem képviseltette magát a kongresszuson, amit itt bizony nagyon is zokon vettek. Wolf, a bécsi ipartestület elnöke 9 órakor nyitotta meg a tanácskozást, üdvözlővén a végrehajtó-bizottság nevében a hatóságok képviselőit; Haan bárót, a kereskedelemügyi minisztériumból, Langthaler dr. városi tanácsost, Büsch tanácsi biztost, Munsz és Fuchs iparfelügyelőket, Schlechter közsegi tanácsost és országos ipartársulati elnököt, Wegl-Leckl a kereskedelmi- és iparkamara elnökét, Lichem morvaországi iparegyesületi tanácsost és a küldötteket.

Elnökké lett: Wolf, a bécsi fodrászipartestület elnöke társelnökök lettek: Novotny J., a brünni fodrászipartestület elnöke, Hicke F., az aussigi fodrászipartestület elnöke s Stöhr N., a gráci ipartestület elnöke, Jegyzők: Czaczkes Leont a lebergi ipartestület elnöke, Beck J. (Bécs) és Schiesler W. (Lincz.)

A kongresszus megnyitása után Haan br. üdvözlölte a kongresszust a kereskedelemügyi minisztérium nevében, Munsz iparfelügyelő a saját nevében, mire Wolf elnök háromszoros hoch-al a császárt köszöntötte fel. (Általános hocholás.) Beck (Bécs) indítványára a kongresszus táviratot intézett a császárhoz Ischlbe; a hódoló távirat így hangzik:

„Az osztrák fodrászok III-ik kongresszusa alkalmából Ausztria minden részéből összegyűlt fodrászok tántorithatatlan szeretetük, hűségük és alázatosságuk jeléül kéri Felségedet, hogy ezen legalázatosabb hódolatukat Felséged magasztos trónja elé terjeszteni megengedni méltóztassék. A midőn, mi fodrászok, mindama sok atyai gondoskodás és kegyért, melyet Felséged iparunk iránt 60 éves dicső uralkodása alatt tanusított, hálás köszönetet mondunk, mindnyájunk fohásza abban a legforróbb kívánságunkban egyesül, hogy: Isten tartsa s óvja meg legkegyelmesebb csá-

Ha jó fenőkövet akar vásárolni, el ne mulassza DEUTSCH és GOLDSCH E I N

Budapest, VIII., Aggteleki-utca 21. különleges kőraktárát felkeresni.

Telefon 114—71.

Vásárlás előtt a kövek kipróbálhatók.

Telefon 114—71.

szárunkat, urunkát, I. Ferenc Józsefet még sok évig a legjobb egészségben, Ausztria összes népei javára.*

Erre megkezdődött a tanácskozás.

Wolf elnök tette az első jelentést az ipartörvényben foglalt sérelmekről s azoknak kérelmezendő orvoslásairól. Wolf előadó elnök kifejti, hogy az új ipartörvényben még sok hiányok foglaltatnak, a melyek sok tekintetben az iparososztályt egyenesen károsítják. Első sorban a hajjal s hajkészítményekkel való házalást kell teljesen az ipartörvényből kikapcsolni, hogy a hajkereskedelem ismét rendezett s az egészségügyi rendelkezéseknek megfelelő irányba terelődjön. Egy másik baja iparunknak a kisegítőrendszerben rejlik, mely iparunk tekintélyét rontja; a hatóságok dolga volna e bajon segíteni. Ezután előadó elnök az ugynevezett koncesszionált magán nőifodrász-iskolákat támadja, melyeket egyenesen iparunknak egy veszedelmes vadhajtásának kell neveznünk. Az előadó aztán az ipartörvénynek megváltoztatni szükséges §§-airól és azoknak egyes pontjairól beszél hosszabban. E pontokhoz hozzászólnak: Geil (Salzburg), Klein (Grác), Dworzák (Olmütz), König (Klosterneuburg), Wielander (Bécs), Stöhr (Grác), Beck (Bécs), Gnädinger (Feldkirch), Gestring (Krakkó), Czaczkes (Lemberg), Neuwirth (Bécs), Facció (Innsbruck), Jäger (Baden) és Lang (Bécs).

(Folyt. köv.)

Ipartestületek kongresszusa.

(Folytatás)

A munkásbiztosítás.

A munkásbiztosítás terén észlelt visszasságokról tanácskozott a nagygyűlés legelőször. Előadók Sziklai Zsigmond, a Magyar Építőmesterek Egyesületének alelnöke és Ullmann Jákó, a Budapesti Szabóiparosok Körének titkára voltak.

Sziklai Zsigmond anomáliának mondta, hogy a munkásbiztosító-pénztárakba a munkaadókat megkérdezésük nélkül választják be s így igen sokan elfoglaltságuk miatt nem vehetnek részt az üléseken. Részletesen foglalkozott a pénztárak ügykezelésének nagy hibáival, visszautasította azt a vádat, mintha a munkaadók tiltakoztak volna a munkásság járulékai kétharmadának fizetése ellen. A pénztári tisztviselők részéről a munkaadók folytonos zaklatásoknak vannak kitéve. Ennek megszüntetését követelte. Szükségesnek mondta, hogy az alkalmazottak agitációját eltiltsák. Beterjesztette ezután határozati javaslatát, amely szerint a nagygyűlés kimondja, hogy a munkások betegség és baleset ellen való biztosításáról alkotott törvényt a munkaadókra nézve sérelmesnek tekinti és követeli a törvénynek mielőbb való olyan módosítását, hogy az állam speciális politikájának árát ne az ipari és kereskedelmi érdekeltség legyen kénytelen megfizetni. A javaslat ezután részletesen ismerteti azokat a kívánásokat, amelyeknek teljesítését sürgősen szükségesnek tartja.

Ullmann Jákó szerint a tervezetnek a kisiparosságról intézkedő része homályos s meg sem valósítható, emellett szolgálai módon való lemásolása a német törvényeknek. Alaptalan az az állítás, hogy a 2 százalékos járulék kortesszolgálat a kisiparosság javára. A nagyiparosokkal szemben az az 1 százalék a gyakorlatban semmi. A nagyobb munkaidő esetén a kisiparos az inasokkal együtt több, mint öt munkással dolgozik. A törvény értelmében így nagyiparossá

lesz s három százalékot fizet. Határozati javaslatot nyújt be, amelyben a munkásbiztosítási törvény második §-ának második bekezdése helyébe a következő szöveget ajánlja:

„Biztosításra kötelezettek mindazok, akik akár „Sitzen“, akár saját műhelyükben (otthoni munka) munkakönyvvvel, illetve nem iparjoggal dolgoznak. E munkások bejelentéseért és biztosítási járulékaért minden egyes munkaadó felelős.“

Koncz József a pénztárak adminisztrációjának egyszerűsítését és a pénztárak államosítását kívánja.

Kuncz József (Győr) szerint a tervezet igen nagy terheket ró a kisiparosságra.

Spitz Lajos szintén a pénztárak államosításának híve.

Dr. Halmos József a maga egészében rossznak tartja a törvényt. Nagy sérelemnek mondja, hogy hozzá nem értő emberek ülnek a pénztárakban nagy fizetésekkel. Indítványozza, hogy irjanak föl a kereskedelmi miniszterhez és kérjék meg, hogy az ilyen tisztviselőket ne erősítse meg állásukban.

Tóth Lajos rövid felszólalása után, amelyben a pénztárak államosításáért szállott sikra, Molnár Lajos (Bonyhád) azt ajánlta, hogy a kisiparosság egyöntetűen foglaljon állást a tervezettel szemben. Az egyes kerületek képviselőik útján is közölik a parlamenttel sérelmeiket.

A felszólalók legtöbbször a betegsegélyező pénztár igazgatói ellen panaszkodott.

A kongresszus ezután határozatilag kimondotta, hogy az előadók indítványait elfogadják. Feliratilag fordul a kereskedelmi miniszterhez a törvény revíziója céljából s oly célból, hogy a pénztár jelenlegi igazgatóinak és tisztviselőinek megválasztását ne hagyja jóvá.

Ezzel a délelőtti ülés véget ért.

A délutáni folytatólagos tanácskozáson az ipartörvény-tervezet részletes tárgyalása következett. Kapeller Dezső előadó javaslatára egész sereg módosítást fogadtak el. Ezek közül legnevezetesebbek a következők:

Az iparos özvegye az elhalálozott férj iparát bejelentés kötelezettsége mellett, de a képesítés kimutatása nélkül üzheti mindaddig, míg újra férjhez nem megy. Az a gyáros, a ki gyárüzemében, vagy azzal kapcsolatosan kizárólag a gyárüzem céljaira valamely képesítéshez kötött iparágat folytat, az iparág üzéséhez képesítését kimutatni, vagy képesített egyént alkalmazni köteles. Nagyobb vita volt az építő iparról szóló résznél. Az engedélyhez kötött iparokról, a telepengedélyhez kötött iparokról, a reáliparjogokról szóló részeket vita nélkül fogadták el.

A hétfői ülés.

A napirend első pontját a törvénytervezetnek a házi- és vándoriparról szóló fejezete képezte, amelynek előadója Bozsó János, a szegedi ipartestület jegyzője, a vándoripart megszüntetni, a háziiparok legnagyobb részét pedig iparigazolvány kiadásához óhajtja kötni.

Bodó Sándor a háziipart egyáltalában nem találja helyesnek, mert a háziipar a képesítéshez kötött ipar parazita. Hibája a törvénynek, hogy nem mondja ki világosan, hogy mi a háziipar. Tóth Ferencz, Molnár Lajos, Nagy Sándor, Krausz Dezső és Koválcovics József felszólalásai után Gelléri elnök a vitát bezárja és az előadó zárószava után kimondja, hogy a kongresszus az előadói javaslatot elfogadja, az indítványokat pedig jegyzőkönyvbe veszik.

(Folyt. köv.)

BALASSA és TÁRSA fodrászati berendezések és műszerek elsőrangú vállalata
Budapest, VI., Andrassy-ut 50. szám. — Telefon 83—16.

Allandó butorraktár, legolcsóbb bevásárlási forrás. — Szükség esetén kérjen nagy képes árjegyzéket.

Nyilatkozat.

A „Fodrász Ujság“ november 15-iki számában Held József aláírással egy közlemény jelent meg.

A közlemény írójával e helyen nem szándékozom a vasárnapi munkaszünetről polemiába bocsátkozni, de mivel valami paktumról ír, melyben burkoltan, mesterem Réthly Árpád urra és reám céloz, egyéni reputációm érdekében kénytelen vagyok kijelenteni, hogy ebből a paktumból egy szó sem igaz, tehát az egész légből kapott koholmány, s elvárom a cikkirótól, mint minden tisztességes embertől, hogy azt igazolni, vagy az ellenkezőjét bizonyítani fogja.

Fülöp István

a fodrászsegédek 10-es bizottságának tagja.

Válasz a Népszava nyilatkozatára.

A fodrászsegédek 10-es bizottságának a Népszavában megjelent nyilatkozatára megjegyzem, hogy én nem azt írtam, hogy azt egy 10-es bizottsági tagtól hallottam, hanem egy oly főnöktől, a hol egy bizottsági tag van alkalmazásban. A Népszavában elveimnél fogva nem nyilatkozom, hanem itt szaklapunk terén, ha felszólítást nyerek, az után, ha már Nagy Géza nem lesz a bizottság tagja.

Held József

E nemben a legkitünőbb készítmény!

Fodrász uraknak nagy árkedvezmény!

**NÖVESZTI
'ÉS DUSSÁ TESZI
A HAJAT**

**A
GARA-
féle
PETROLEUM-
HAJSZESZ**

ÁRA. 2 KORONA.

FŐSZÉTKÜLDÉSI-
HELY:

**GARA GÉZA
és TSA,
DROGERIA A
HATTYÚHOZ
BUDAPEST**

József-körút 78.

ÁRUEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Kapható még következő fő eladási helyeken:

**Budapesti fodrászok raktárszövetkezetében
VII., Csengery-utca 15.**

Glöckh Jenő és Sándor VII., Wesselényi-utca 2.

Ángyán Béla VIII., József-körút 9.

Gáspár Testvérek VII., Erzsébet-körút 33.

Flasner Lajos VIII., József-körút 17.

Vegyes hírek.

Sakk-kör alakulás. Tagadhatatlan, hogy haladunk a modern korrall! Eltekintve, hogy iparunk fejlesztése körül vajmi kevés érdemeket szerzünk, de annak dacára haladásnak tekinthető az is, hogy szaktársaink lassan-lassan arra ébrednek, hogy a lóverseny és a kártya már nem a legintelligensebb szórakozás. Azért, lapunk munkatársa, Wéber József, szükségesnek és időszerűnek találta, a fodrászok olcsóbb és nemesebb szórakozására egy sakk-kört alakítani. Az ő kezdeményezésére nov. 19-én a kör megalakulása végett tartották az első gyűlést, ahol szaktársaink közül sokan meg is jelentek, igaz ugyan, hogy a kör alakulás dec. 3-ára lett elhalasztva, amennyiben akkoriban a kellemetlen időjárás végett sokan telefonon jelentették, hogy nem jöhetnek. Ennek folytán az ott levők, hogy az összejövetelnek valami célja is legyen, egy kísérő sakkversenyt rendeztek, melyekben 12-en vettek részt, a győztes, Wéber József lapunk munkatársa lett, aki egyetlen játszmát sem veszített, második Klincsák János, harmadik Neumann János, negyedik Szivoricza János volt. A verseny a kávéházi törzsvendégek élénk érdeklődése mellett, kifogástalan lefolyású volt. Ezuton ismét felhívjuk szaktársainkat, hogy azok, akik a kör alakításában részt akarnak venni, dec. 3-án (csütörtök) este 9 órakor a Sztanoj-féle kávéházban (Andrássy-ut és Vörösmarty-utca sarok) megjelenni sziveskedjenek. A kör tagja egyaránt minden főnök és segéd lehet.

Felhívás. Testületünk előjárósága december 10-én tartandó házfelavatási ünnepség után társas vacsorát rendez. Részvételi-díj 3 kor. Előjegyezni lehet december 5-éig a testületi irodában.

Pályázati hirdetés. A néhai Axmann Karoly-féle alapítvány rendelkezésre álló kamatai az eddigi szokásokhoz képest a szent karácsonyi ünnepek alkalmával fognak kiosztani.

Ezen kamatokból valói segélyre igényt tarthatnak önhibájukon kívül elszegényedett és nyomorral küzdő budapesti illetőségű borbélyok és fodrászok, esetleg azok özvegyei és árvái.

A kellőleg megokolt kérvények f. évi december hó 17-ik napjának este 8 óráig nyújtandók be a testületi irodába (VII., Csengery-utca 15.)

Budapest, 1908. november hó.

A testületi elnökség.

12 visit-fénykép frt **1.20**
kabinet „ frt **2.90**

Fölvételek egész napon át esti 7 óráig esz-
közöltetnek, valamint vásár- ünnepnapokon is.

H O L L Ó S fényképész

Lövölde-tér 7. Budapest, VII., Király-u. 105.

Á N G Y Á N B É L A

Fodrászati berendezések, műszerek és illatszerek nagybani raktára

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 9.

Mielőtt bármily a szakba vágó cikket vásárol vagy rendel, tiszteljen meg személyesen vagy kérje a legujabban megjelent **nagybani képes árjegyzékem**, melyet szívesen küldök becses czimére.

Teljes **fodrász-üzleti berendezésekből** külön raktárhelyiségekben állandóan nagyválasztéku raktárt tartok, továbbá **haj- és szakálvágó-gépek**, ollók, borotvák, üzleti kabátokból stb. különösen nagyválasztéku raktár, valamint a legujabb a la Pollart **francia fenőszijakból és borotvák** is.

Helybeni megrendeléseket legczélszerűbb telefon utján eszközölni, mert a legkisebb rendelést is szívesen házhoz szállítom.

TELEFON: 48-13.

Van szerencsém b. tudomására adni, **BUDAPESTEN, VI., Váczi-körut 27. sz.** alatt villamos erőre berendezett **borotva-műköszörűdét** alapítottam

és raktáron tartom a legkitünőbb fajta angol, svéd, francia és solingeni gyármányu borotvákat, ollókat, haj- és szakálvágó gépeket, általam jótállás mellett köszörülve. A vidéki megrendeléseket pontosan, azonnal, a köszörüléseket pedig 8 nap alatt teljesítem

Magamat becses pártfogásába ajánlva, kiváló tisztelettel

BLEHA FERENCZ BUDAPEST, VI., Váczi-körut 27.
(Páris-szálloda mellett.)

Több orvosi nyilatkozat. Számos elismerő levél.

Szaktársaknak
árkedvezmény.

a raktárszövegekben is.
Kapható

Használati utasítás: Az izzadni szokott lábat vagy testrészt szappannal megmossuk, melyet nem nagyon szárazra törülés után a **Diadalporral** jól beszórjuk és eldörzsöljük.

Dreszmann Károly

homoru műköszörűde és aczéláru raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körut 24. sz.

Ajánlja műköszörűdjét és nagy aczéláru raktárát a t. fodrász urak becses figyelméhe.

Lipp Ferencz

műköszörűs mester

Budapest, X. ker., Ráday-utca 5. szám.

Ajánlja aczéláru raktárát és műhelyét minden e szakba vágó munkák pontos, jó és olcsó elkészítésére.

Peru Tannin víz

a jelenkor legjobb hajápolószere.

Szállítás 21 év óta az összes kulturállamokba.

A feltaláló leányai

Jósága és eredményes használhatósága miatt általánosan kedvelt és ujságok utján való ismertetése által elterjedt és ismert szer.

Detailár: K 2.50 és 5.—

Főelárusítási hely Magyarország részére: Dankovszky István
Budapest, V., József-tér 8. hová minden rendelés czimzendő

JOSEF HELLER, MÜNCHEN

Rumfordstrasse 1/a.

Első és legrégebbi német beretvagyár és homoruköszörűde.

Különleges üzlet teljes fodrászberendezésekben.

12 legnagyobb kitüntetés.

Különlegesség: Val.ang.beretvák saját homoru köszörüléssel.

Védjegy: Josef Heller, München

törv. bejegyezve.

Monarchia borotva

lehuzásra 1/4, 5/8, 4/8 széles, darabja 3 korona.

Bejegyzett védjegyek.

Francia beretvák: 10, 13, 16 mm. széles „Pier-ron“ bej. védjegygyel, francia haj- és szakáloilók „Pierron“ védj. különféle alak és hosszúságban. Haj- és szakálvágó-gépek, csakis kipróbált gyármányu. Juwel, Koh-i-noor, Dalila, Aesculap, Mundus. Kitünő viz- és olajlehuzó kövek, szijak és Ádám, valamint minden fodrászkellékek, kötszerek és illatszerek.

Régi borotvák, hajvágó gépek és ollóköszörűlése, gondosan és legrövidebb idő alatt eszközöltetnek.

Gazdagon illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve.

TELEFON:

ALAPÍTOTT
1891

BUDAPEST

ZAORÁL JÁNOS

TÖRVÉNYES

KITÜNTETETT
PÁRIS 1900

TELEFON:

1900 PÁRIS VILÁG KIÁLLÍTÁSON ELISMERT és EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETETT
„SAJÁT GYÁRTMÁNY” JÓTÁLLÁSSAL.

ZAORÁL JÁNOS
BOROTVA GYÁR és HOMORÚ MŰKÉSZŐRŐLDE
BUDAPEST VIII. BAROSS-UTCZA 1.

GYÁRTELEP:

UJPEST, ÁRPÁD-UT 25. SZAM.

Szaktársak sok pénzt keresnek a legujabb szabadalmazott **formatartók** eladásával, mely betét helyett és minden formában alkalmazható, tuczatja 9 korona, eladási ár 2 korona. Különbéle haj, szakál és bajuszfestékek. Uri, női és színházi parókák, transformatiok, bandók, frisetek, hajfonatok, loknik stb. az összes hajáruk csakis legfinomabb anyagból készülnek szakszerű, izléses kidolgozásban. Szaktársaknak nagy ár-éremény.

Komáromy Antal fodrász
Budapest, VI. ker., Király-utca 35.

Mielőtt
személy-, jelzalog- v. építési
KÖLCSÖN
íránt intézkedni
kérjen díjtalanul prospektust.
MELLER L. EGYED
BUDAPEST,
IX. Lónyai-utca 7.
Telefon Interurban
46-81.

URANOSszabadalm. ké-
kítő pasztillaruhamosáshoz
a
legjobb kékitő.

Kapható minden jobb üzletben.

HOCHSINGER TESTVÉREK

vegyészeti gyár

BUDAPEST, VI.

BÉRLETKÖNYVECSKÉK

fodrász urak részére,

tizenkét számmal (minden szám egy lap)

kaphatók névvel, vagy név nélkül e lap kiadóhivatalában

VII., Vörösmarty-utca 17. szám alatt